

SAMOSPRÁVA A NOVÁ LEGISLATÍVA V OBLASTI OCHRANY OSOBNÝCH ÚDAJOV

V súlade s čl. 22 ods. 1 Ústavy SR „*Listové tajomstvo, tajomstvo dopravovaných správ a iných písomností a ochrana osobných údajov sa zaručujú.*“.

V prostredí Slovenskej republiky toho času úpravu ochrany osobných údajov upravuje zákon č. 122/2013 Z. z. o ochrane osobných údajov (ďalej len „zákon č. 122/2013 Z. z.“)¹ a dve vyhlášky úradu; vyhláška Úradu na ochranu osobných údajov Slovenskej republiky č. 164/2013 Z. z. o rozsahu a dokumentácii bezpečnostných opatrení² a vyhláška Úradu na ochranu osobných údajov Slovenskej republiky č. 165/2013 Z. z. ktorou sa ustanovujú podrobnosti o skúške fyzickej osoby na výkon funkcie zodpovednej osoby³. Vyššie uvedený zákon a vyhlášky sú výsledkom procesu transpozície smernice Európskeho parlamentu a Rady 95/46/EHS z 24. októbra 1995 o ochrane fyzických osôb pri spracovaní osobných údajov a voľnom pohybe týchto údajov⁴.

Je logické, že smernica z roku 1995 nemôže byť aktuálna vo vzťahu ku všetkým spôsobom, akým sa spracúvanie osobných údajov vykonáva v roku 2018. Bolo len otázkou času, kedy bude prijatá nová legislatíva, ktorá spracúvanie a ochranu osobných údajov posunie do tretieho tisícročia a zároveň spracúvanie osobných údajov zjednotí na pôde Európskej únie.

Výsledkom tohto úsilia je NARIADENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY (EÚ) 2016/679 z 27. apríla 2016 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov a o voľnom pohybe takýchto údajov, ktorým sa zrušuje smernica 95/46/ES (všeobecné nariadenie o ochrane údajov) (ďalej len „nariadenie“)⁵, ktoré prináša ucelený rámec úpravy ochrany osobných údajov, ktorý je v jednotlivých členských štátoch dopĺňaný čiastkovými úpravami cez národné zákony o ochrane osobných údajov. V prostredí Slovenského právneho poriadku bude od 25.5.2018 takýmto zákon č. 18/2018 Z. z. o ochrane osobných údajov a o zmene a doplnení niektorých zákonov⁶ (ďalej len „zákon č. 18/2018 Z. z.“).

Tak nariadenie, ako aj zákon č. 18/2018 Z. z. nadobudnú účinnosť 25.5.2018 a terajší zákon č. 122/2013 Z. z. a jeho dve vyhlášky sa stanú neúčinnými. V súlade s vyššie uvedeným článkom ústavy Slovenskej republiky má každá fyzická osoba, právo na ochranu osobných údajov zaručené, a to samozrejme platí aj v prípade, ak spracúvanie osobných údajov vykonáva samospráva pri výkone jej činností, či už ide o prenesený výkon štátnej správy, alebo o výkon jej originálnych právomocí.

¹ <https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2013/122/20140415>

² https://www.slov-lex.sk/static/pdf/2013/164/ZZ_2013_164_20140501.pdf

³ https://www.slov-lex.sk/static/pdf/2013/165/ZZ_2013_165_20130701.pdf

⁴ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/ALL/?uri=CELEX%3A31995L0046>

⁵ https://dataprotection.gov.sk/uouu/sites/default/files/nariadenie_2016_679_text_sk.pdf

⁶ https://www.slov-lex.sk/static/pdf/2018/18/ZZ_2018_18_20180525.pdf

Čo táto legislatívna zmena prinesie samosprávam? Ako je na ňu potrebné reagovať?

V prvom rade je potrebné sa s oboma textami, tak nariadenia, ako aj zákona č. 18/2018 Z. z. oboznámiť. Nakoľko nariadenie sa nevzťahuje na spracúvanie osobných údajov v rámci činností, ktoré nepatria do pôsobnosti práva Únie bolo potrebné prijať právnu úpravu aj pre činnosti, ktoré do pôsobnosti práva únie nespádajú⁷, prípadne upraviť niektoré oblasti spracúvania, na ktoré nás nariadenie, ako členský štát, splnomocnilo, čo bolo splnené prijatím zákona č. 18/2018 Z. z. Nariadenie reflektuje aj technologický pokrok, tak nebolo vhodné, aby bol zákon č. 122/2013 Z. z. iba novelizovaný, vhodnejšie je súčasné riešenie, kedy tak vnútroštátna právna úprava spracúvania osobných údajov, ako aj tá európska, je vo svojej podstate totožná a pre prevádzkovateľa tak nevzniká disharmónia pri plnení povinností.

Čo je potrebné urobiť?

Základnou jednotkou územnej samosprávy je obec. Obec v postavení prevádzkovateľa spracúva osobné údaje najmä na základe osobitných zákonov, dodržiavaním ktorých plní svoje úlohy a súčasťou toho je aj spracúvanie osobných údajov jej zamestnancov a tiež obyvateľov, či iných fyzických osôb.

Právnym základom, na ktorom k spracúvaniu osobných údajov dochádza, sú v prostredí obcí najmä osobitné zákony, kedy na takéto spracúvanie osobných údajov nie je potrebný súhlas dotknutej osoby (zamestnanca, či obyvateľa obce). Osobitný zákon, ako právny základ spracúvania osobných údajov zostáva zachovaný aj s príchodom nariadenia alebo zákona č. 18/2018 Z. z. Taktiež na spracúvaní osobných údajov na zmluvnom základe, teda bez súhlasu dotknutej osoby, ak jednou zo zmluvných strán je dotknutá osoba (napríklad zamestnanec) sa nič nezmenilo.

V kontexte prechodu na novú legislatívu je potrebné, aby jedným z prvých krokov, ktoré by mal prevádzkovateľ – obec/mesto vykonať, je položenie si otázky, aké osobné údaje ako obec/mesto spracúvam, na akom právnom základe (osobitný zákon, zmluva, súhlas dotknutej osoby...) je toto spracúvanie „založené“, a či spracúvané osobné údaje na základe zákona, alebo súhlasu korešpondujú s tými, ktoré na daný účel spracúvam. Tiež je potrebné, ak je spracúvanie založené na súhlase dotknutej osoby skontrolovať, či sú súhlasy platné, či spĺňajú náležitosti podľa zákona č. 122/2013 Z. z. a v prípade že nie, tieto, ak je to potrebné, získať nanovo. Je tiež potrebné konfrontovať súhlasy podľa zákona č. 122/2013 Z. z. a náležitosti súhlasov podľa zákona č. 18/2018 Z. z. a nariadenia, aby tie získané teraz boli v súlade s terajším zákonom a boli uplatniteľné, použiteľné aj pre novú právnu úpravu⁸. V prípade, ak obec mieni získať súhlasy až od 25.5.2018 je potrebné ich „nastaviť“ už podľa novej úpravy. Výsledkom tejto činnosti by malo byť prehľadnenie toku osobných údajov u prevádzkovateľa, obce/mesta, a likvidácia tých osobných údajov, na ktorých spracúvanie nemá obec právny základ. Výsledkom tejto aktivity bude prehľadná štruktúra toho, aké osobné údaje obec/mesto ako prevádzkovateľ spracúva a na akom právnom základe je spracúvanie založené.

⁷ Napríklad riešenie sťažností podľa zákona č. 9/2010 Z. z. o sťažnostiach alebo úprava hospodárskej mobilizácie.

⁸ Pozri § 110 ods. 11 zákona č. 18/2018 Z. z.

Ďalším dôležitým aspektom je dohľad na tým, ako sa osobné údaje v prostredí obce/mesta, ako prevádzkovateľa spracúvajú, teda riadenie a vedomosť o tom, ako osobné údaje obec získava, kto s nimi vnútri obce (v prostredí obecného alebo mestského úradu) prichádza do kontaktu, ako ich spracúva (napríklad či sa dodržiava litera zákona, ak tento stanovuje aj spôsob spracúvania). Je potrebné vedieť o tom, kto má aké prístupové práva, ako sú osobné údaje oddelené vzhľadom na ich účel a v kontexte pracovného zaradenia alebo pracovného opisu a pokynov zamestnancov. Nie je správne, ak zamestnanci obce alebo mesta majú prístup k osobným údajom, ku ktorým im to na základe pracovnej náplne nevyplýva. Mali by vykonávať iba tie spracovateľské operácie s osobnými údajmi o ktorých boli poučení. V prípade, ak to tak nie je, je potrebné túto štruktúru oprávnení a riadenia prístupu nastaviť správne, čím sa eliminuje možnosť narušenia bezpečnosti a neoprávneného prístupu k osobným údajom. V kontexte zákona č. 122/2013 Z. z. spracúvanie osobných údajov u prevádzkovateľa, obce, či mesta, vykonávali poučené oprávnené osoby. V kontexte nariadenia tomu bude obdobne po obsahovej stránke, po formálnej stránke poučenia nahradia poverenia prevádzkovateľa s pokynmi, popisujúce, ako má osoba majúca prístup a oprávnenie k osobným údajom dané osobné údaje spracúvať.⁹

Každý má právo na to, aby vedel, kto a prečo jeho osobné údaje spracúva a má právo na informácie o tom, kto je prevádzkovateľ, prečo má povinnosť alebo môže jeho osobné údaje spracúvať, odkiaľ ich má, ak mu ich neposkytla sama dotknutá osoba. V doterajšej právnej úprave túto informačnú povinnosť upravoval § 15 ods. 1 až 3 zákona č. 122/2013 Z. z. pričom platila základná a známa výnimka, že ak prevádzkovateľ, obec/mesto, ktokoľvek spracúval osobné údaje na základe zákona, túto informačnú povinnosť si voči dotknutej osobe plniť nemusel (§ 15 ods. 3 zákona č. 122/2013 Z. z.). Nariadenie aj zákon č. 18/2018 Z. z. v záujme transparentnosti a informovanosti dotknutej osoby túto výnimku z informačnej povinnosti rušia, teda aj v prípade ak bude akýkoľvek prevádzkovateľ, aj obec/mesto, spracúvať osobné údaje na základe zákona (o zamestnancovi, o platiteľovi miestnej dane...či o inej osobe) bude povinný dotknutú osobu informovať. Je potrebné sa na túto zmenu pripraviť a zaviesť a spracovať „politiky ochrany osobných údajov“ na účel toho, aby si obec/mesto v postavení prevádzkovateľa tieto svoje povinnosti plnila a vedela ich plnenie preukázať.¹⁰

Inou novinkou, ktorá ale v prostredí obcí nebude tak „dramatická“ je povinnosť obce mať určenú zodpovednú osobu¹¹, znamená to, že aj obce, ktoré teraz zodpovednú osobu nemajú poverenú, si ju musia určiť a oznámiť jej kontaktné údaje úradu. Je možné, ak to obce uznajú za vhodné riešenie, ktoré bude z hľadiska povinností zodpovednej osoby vykonateľné, aby si niekoľko obcí spoločne určilo jednu zodpovednú osobu. Nezmenenou zostala možnosť, že zodpovednou osobou môže byť tak zamestnanec prevádzkovateľa (zamestnanec obce), ako aj externá osoba.¹²

⁹ Porovnaj § 21 zákona č. 122/2013 Z. z. a čl. 32 ods. 4 nariadenia

¹⁰ Porovnaj § 15 ods. 1 až 3 zákona č. 122/2013 Z. z. a čl. 13 a 14 nariadenia.

¹¹ Pozri usmernenie WP29/ pracovnej skupiny podľa čl. 29 k zodpovednej osobe: https://dataprotection.gov.sk/uouu/sites/default/files/usmernenia_tykajuce_sa_zodpovednych_osob.pdf.

¹² Porovnaj § 23 až § 27 zákona č. 122/2013 Z. z. a čl. 37 až 39 nariadenia.

Pokiaľ ide o otázku deklarovania bezpečnosti a ochrany osobných údajov v prostredí konkrétneho prevádzkovateľa (obce/mesta), zákon č. 122/2013 Z. z. požadoval deklarovanie bezpečnosti zdokumentovaním formou bezpečnostného projektu iba v prípade, ak prevádzkovateľ splnil zákonom č. 122/2013 Z. z. uvedené kritériá. Nariadenie aj zákon č. 18/2018 Z. z. pristupujú k bezpečnosti z hľadiska jej zaistenia rovnako, len po formálnej stránke sa upúšťa od striktného formalizovaného prístupu, aký vyplýval pre prevádzkovateľa v prípade, ak musel vypracovať bezpečnostný projekt, ktorého náležitosti boli podrobne upravené vo vyhláške. Nariadenie ani zákon č. 18/2018 Z. z. už nie sú tak striktné k dokumentom popisujúcim prijaté bezpečnostné opatrenia po formálnej stránke, a je na prevádzkovateľovi, ako sa vysporiada s formálnym popisom ním prijatých bezpečnostných opatrení, ktoré je ale vždy na požiadanie úradu povinný doložiť, nakoľko mu takúto povinnosť stanovuje nariadenie aj zákon č. 18/2018 Z. z.¹³

Nariadenie aj zákon č. 18/2018 Z. z. ponímajú spracúvanie osobných údajov viac v rovine popisu všeobecných noriem pre spracúvanie osobných údajov a už neupravujú tak konkrétne, ako je spracúvanie osobných údajov vykonávané, preto napríklad v oboch textoch nie je samostatne precizovaná úprava spracúvania osobných údajov kamerovými systémami, ako tomu bolo v zákone č. 122/2013 Z. z. Bude preto potrebné, aby prevádzkovatelia tieto spracovateľské operácie prehodnotili a právny základ pre monitorovanie nachádzali najčastejšie v oprávnenom záujme alebo vo verejnom záujme, prípadne monitorovanie vykonávali, ak im to ustanovuje osobitný zákon práve na základe tohto osobitného zákona.

4

Vyššie uvedené sú len základné črty toho, ako sa niektoré „zvyklosti“ pokiaľ ide o spracúvanie osobných údajov od 25.5.2018 zmenia, je potrebné ich vnímať ako príležitosť na začatie spracúvania osobných údajov „nanovo“ a využiť túto možnosť na „veľké upratovanie“ osobných údajov. Samozrejme, že táto zmena si vyžaduje podrobnú prácu a prípravu, ktorú sa bude úrad do veľkej miery snažiť uľahčiť svojimi usmerneniami a zverejňovaním informácií na svojom webovom sídle¹⁴.

¹³ Porovnaj § 19 zákona č. 122/2013 Z. z. a čl. 32 nariadenia.

¹⁴ Webové sídlo úradu, informácie k nariadeniu: <https://dataprotection.gov.sk/uoou/sk/main-content/nariadenie-gdpr>.

Zabezpečenie priebehu volieb a ochrana osobných údajov voličov

Úrad na ochranu osobných údajov Slovenskej republiky (ďalej len „úrad“) s ohľadom na blížiacu sa voľbu do orgánov samosprávy obcí dáva do pozornosti potrebu ochrany osobných údajov voličov.

Podmienky výkonu volebného práva a organizáciu volieb upravuje zákon č. 180/2014 Z. z. o podmienkach výkonu volebného práva a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 180/2014 Z. z.“). Tento zákon ukladá tiež obciam celý rad povinností, k splneniu ktorých je nevyhnutné spracúvať osobné údaje.

Úvod

Prevádzkovateľ, v tomto prípade obec¹, je povinná prijať opatrenia, aby s osobnými údajmi na účely výkonu volebného práva a jeho zabezpečenia zaobchádzala v súlade s Nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/679 (ďalej len „Nariadenie“) a zákonom č. 18/2018 Z. z. o ochrane osobných údajov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 18/2018 Z. z.“). Obec je predovšetkým povinná identifikovať a popísať všetky procesy v súvislosti s volebnou agendou, pri ktorých dochádza k spracúvaniu osobných údajov dotknutých osôb a pri spracúvaní osobných údajov dodržiavať zásady:

- **zákonnosť** – prevádzkovateľ, na to aby mohol spracúvať osobné údaje zákonne, musí disponovať primeraným právnym základom v súlade s čl. 6 ods. 1 Nariadenia/§ 13 ods. 1 zákona č. 18/2018 Z. z.,
- **spravodlivosť a transparentnosť** - najmä v zmysle plnenia informačnej povinnosti vo vzťahu k dotknutým osobám, ktoré majú právo byť informované o spracúvaní svojich osobných údajov,
- **obmedzenie účelu** – osobné údaje možno získať len na konkrétny, výslovne uvedený a oprávnený účel a nesmú sa ďalej spracúvať spôsobom, ktorý nie je zlučiteľný s týmto účelom,
- **minimalizácia osobných údajov** - prevádzkovateľ má povinnosť dôsledne dodržiavať spracúvanie len tých osobných údajov, ktoré mu na účel výkonu volebného práva umožňuje zákon č. 180/2014 Z. z. Je potrebné, aby obec na písomnostiach a hárkoch spracúvala len osobné údaje podľa zákona č. 180/2014, tiež je žiadúce, aby ten, kto vyhotovuje tlačivá pre výkon volieb zabezpečil, aby sa zamedzilo svojvoľnému vpisovaniu osobných údajov nad rámec zákona č. 180/2014 Z. z.; na neuvádzanie a nezískavanie osobných údajov nad rámec zákona je vhodné poučiť v tomto smere aj „oprávnené osoby“ zabezpečujúce priebeh volieb,

¹ Prevádzkovateľom stáleho zoznamu voličov sú v kontexte § 9 ods. 1 zákona č. 180/2014 Z. z. obce. „Stály zoznam voličov (ďalej len „stály zoznam“) zostavuje a vedie obec, v hlavnom meste Slovenskej republiky Bratislave a v meste Košice mestská časť (ďalej len „obec“). Do stáleho zoznamu zapisuje obec voličov, ktorí majú trvalý pobyt v obci. Volič môže byť zapísaný len v jednom stálom zozname.“

- **zásada správnosti** – prevádzkovateľ je povinný spracúvať správne a aktualizované osobné údaje. V tomto kontexte možno spomenúť najmä povinnosť obce priebežne zisťovať skutočnosti, ktoré sú dôvodom na zmenu v stálom zozname voličov,
- **minimalizácia uchovávaní osobných údajov** – prevádzkovateľ je oprávnený uchovávať osobné údaje vo forme, ktorá umožňuje identifikáciu dotknutých osôb len po dobu, ktorá je nevyhnutná na dosiahnutie účelu spracúvania,
- **integrita a dôvernosti** - náležité zabezpečenie osobných údajov.

1. Záznamy o spracovateľských činnostiach

Záznamy o spracovateľských činnostiach podľa čl. 30 Nariadenia/§ 37 zákona č. 18/2018 Z. z. (vzor tu: <https://dataprotection.gov.sk/uouu/node/484>) je potrebné aktualizovať o účel spracúvania osobných údajov, ktorým je zabezpečenie výkonu a priebehu volieb, napríklad podľa nižšie uvedeného postupu²:

Účel spracúvania: Zabezpečenie priebehu volieb, agenda volieb, zabezpečenie agendy obce podľa zákona č. 180/2014 Z. z.
Právny základ: zákon č. 180/2014 Z. z.; <i>Uvedenie právneho základu je nepovinný údaj.</i>
Kategórie dotknutých osôb: voliči, členovia miestnej a okrskovej volebnej komisie, kandidáti
Kategórie osobných údajov: bežné osobné údaje; obec môže fakultatívne doplniť túto kolónku aj o uvedenie presného zoznamu osobných údajov.
Kategórie príjemcov: <i>vyplní obec</i>
Plánovaná lehota na výmaz: <i>vyplní obec v súlade s osobitnými predpismi a registratúrnym poriadkom</i>
Bezpečnostné opatrenia: <i>vyplní obec</i> ; napríklad postačí odkaz na dokumentáciu o prijatých bezpečnostných opatreniach, prípadne sa podrobne opíšu jednotlivé organizačné a technické opatrenia - volebná dokumentácia je uchovávaná v uzamknutých miestnostiach, prístup k elektronickým dátovým súborom je zabezpečený heslami a v súlade s nastavenými prístupovými právami, údaje sú sprístupnené len oprávneným osobám, ktoré konajú v súlade s udelenými pokynmi prevádzkovateľa a ďalšie.

2. Informačná povinnosť

Obec musí byť predovšetkým pripravená plniť informačnú povinnosť voči dotknutým osobám. V súvislosti s informačnou povinnosťou je potrebné uviesť, že obce už musia mať, v súlade s čl. 13 alebo 14 Nariadenia/§ 19 alebo § 20 zákona č.

² Platí len pre obce, ktoré daný účel spracúvania nemajú vo svojich záznamoch o spracovateľských činnostiach už vymedzený.

18/2018 Z. z. splnenú komplexnú informačnú povinnosť, ktorú spravidla majú zverejnenú na úradnej tabuli, prípadne na webovom sídle obce. Komplexná informačná povinnosť znamená, že zahŕňa a informuje dotknuté osoby o každom účele spracúvania osobných údajov, ktorý obec vykonáva, je teda potrebné vychádzať zo záznamov o spracovateľských činnostiach, kde majú byť jednotlivé účely spracúvania definované a priebežne aktualizované.

Odporúčame, aby napriek existencii komplexnej informačnej povinnosti, ktorá by už mala zahŕňať aj účel zabezpečovania priebehu volieb, v súlade so zásadou transparentnosti, obce prijali vhodné opatrenia s cieľom poskytnúť dotknutej osobe všetky informácie uvedené v čl. 13 alebo 14 Nariadenia/§ 19 alebo § 20 zákona č. 18/2018 Z. z., ktoré sa týkajú spracúvania osobných údajov na vymedzený účel, ktorým je zabezpečenie priebehu volieb podľa zákona č. 180/2014 Z. z., a to v stručnej, transparentnej, zrozumiteľnej a ľahko dostupnej forme, formulované jasne a jednoducho, a to najmä v prípade informácií osobitne určeným starším osobám, ktoré zaradíme do zraniteľnejšej kategórie dotknutých osôb. Obec sa tak ľahšie pripraví aj na riešenie novej situácie, ktorú predpokladá samotné Nariadenie/zákon č. 18/2018 Z. z., kedy dotknutá osoba požiada, aby sa jej informácie poskytli ústne. Cieľom teda môže byť len vypracovanie „výňatku“ z komplexnej informačnej povinnosti, pričom v rámci tohto dokumentu je možné následne uviesť odkaz, napríklad v znení - viac informácií o spracúvaní osobných údajov sú dostupné na úradnej tabuli/webovom sídle obce/na nástenke alebo osobne u zamestnanca kancelárie prvého kontaktu.

Ako napríklad môže táto informačná povinnosť vo vzťahu k voličom vyzeráť?

Informácie pre voličov o spracúvaní osobných údajov	
Prevádzkovateľ	Uvedie obec
Zodpovedná osoba - kontakt	Uvedie sa kontakt na zodpovednú osobu
Práva dotknutej osoby	
právo na prístup k osobným údajom	áno
právo na opravu osobných údajov	áno
právo na vymazanie osobných údajov	nie
právo na obmedzenie spracúvania osobných údajov	áno
právo na prenosnosť osobných údajov	nie
právo namietať spracúvanie osobných údajov	nie
právo podať návrh na začatie konania podľa § 100 zákona č. 18/2018 Z. z.	áno
Informácie o spracúvaných údajoch	
účel spracúvania	zabezpečenie priebehu volieb

právny základ	zákon č. 180/2014 Z. z. o podmienkach výkonu volebného práva a o zmene a doplnení niektorých zákonov
doba uchovávania	vyplní obec
príjemcovia	vyplní obec
oprávnené záujmy	nie
prenos do tretej krajiny	nie
automatizované individuálne rozhodovanie vrátane profilovania	nie
Poskytovanie osobných údajov, najmä vo vzťahu k povinnosti voliča preukazovať svoju totožnosť občianskym preukazom alebo iným úradným dokladom, ktorý obsahuje podobizeň voliča a všetky údaje uvedené o ňom v zozname voličov, je zákonnou požiadavkou v súlade so zákonom č. 180/2014 Z. z. o podmienkach výkonu volebného práva a o zmene a doplnení niektorých zákonov.	

Je tiež potrebné poukázať na to, že prevádzkovateľ preukazuje len splnenie svojej povinnosti informovať dotknutú osobu v zmysle čl. 13 alebo 14 Nariadenia/§ 19 alebo 20 zákona č. 18/2018 Z. z. a nie aj to, či dotknutá osoba sa skutočne oboznámila s obsahom informačnej povinnosti jej prečítaním, t. j. nie je povinnosť, aby napríklad dokument, ktorým si prevádzkovateľ plní informačnú povinnosť, bol aj samotnou dotknutou osobou podpísaný, alebo by bolo jeho podpísanie dokonca vyžadované. Nemenej dôležité a potrebné je vysporiadať sa aj s poskytnutím informácií v jazyku národnostnej menšiny/ vo forme určenej pre nevidiacich a slabozrakých v obciach podľa osobitného predpisu.

Obec nesmie opomenúť, že je povinná splniť si informačnú povinnosť podľa čl. 13 alebo 14 Nariadenia/§ 19 alebo 20 zákona č. 18/2018 Z. z. aj interne, a to vo vzťahu k členom miestnej a okrskovej volebnej komisie, ktorých osobné údaje spracúva, ako aj vo vzťahu k jednotlivým kandidátom na poslancov obecného zastupiteľstva a na starostu, kde účel spracúvania je odlišný od vyššie uvedenej situácie, týmto účelom spracúvania je registrácia kandidátov pre voľby do obecného zastupiteľstva alebo pre voľby starostu obce. Ako spôsob plnenia tejto formy informačnej povinnosti prichádza do úvahy aj plnenie informačnej povinnosti ústnou formou, prípadne vo forme samostatného dokumentu. V prípade, ak osobné údaje neboli získané priamo od kandidáta ako dotknutej osoby (čl. 14 Nariadenia/§ 20 zákona č. 18/2018 Z. z.) dávame do pozornosti výnimky z informačnej povinnosti podľa ods. 5 predmetného ustanovenia.

Akým spôsobom si prevádzkovateľ môže plniť informačnú povinnosť vo vzťahu k voličom?

Je viacero možností, predovšetkým je potrebné, aby prevádzkovatelia mysleli aj na primeranosť a vhodnosť jednotlivých opatrení, a to napríklad aj z pohľadu administratívnej náročnosti. Ako príklad uvádzame zverejnenie informácií na nástenke

vo volebnej miestnosti, na webovom sídle obce, rozmiestnenie informačných tabúl, prípadne možnosť splnenia informačnej povinnosti súčasne so zverejnením informácií o podmienkach práva voliť a práva byť volený na úradnej tabuli obce a na webovom sídle obce, ak ho má zriadené, podľa § 21 ods. 1 zákona č. 180/2014 Z. z. alebo súčasne s doručením oznámenia podľa § 21 ods. 3 zákona č. 180/2014 Z. z., ktoré sú určené do každej domácnosti, a v ktorom obec uvádza čas konania volieb, volebný okrsk, volebnú miestnosť, stručný spôsob úpravy hlasovacieho lístka a povinnosť voliča preukázať sa pred hlasovaním preukazom totožnosti.

3. Bezpečnostné opatrenia

V spojení s čl. 25 a čl. 32 Nariadenia/§ 32 a § 39 zákona č. 18/2018 Z. z. je prevádzkovateľ povinný posudzovať riziká pri spracúvaní osobných údajov a s ohľadom na závažnosť možného zásahu do práv a slobôd dotknutých osôb prijať primerané bezpečnostné opatrenia, ktorými rozumieme opatrenia technické a organizačné.

Súčasťou bezpečnostných opatrení je predovšetkým zabezpečenie povinnosti, aby každá osoba, ktorá koná na základe **poverenia** prevádzkovateľa alebo sprostredkovateľa a má prístup k osobným údajom ich spracúvala len na základe **pokynov prevádzkovateľa (poučovacia povinnosť v kontexte čl. 32 ods. 4 Nariadenia a čl. 29 Nariadenia/§ 39 ods. 4 zákona č. 18/2018 Z. z. a § 36 zákona č. 18/2018 Z. z.)**, alebo v súlade s osobitným predpisom alebo medzinárodnou zmluvou, ktorou je Slovenská republika viazaná. V praxi sa poverením môže rozumieť aj poverenie na vykonanie úkonu alebo obdobný dokument, ktorého súčasťou prípadne prílohou môžu byť zároveň pokyny k spracúvaniu osobných údajov.

Podľa § 11 ods. 4 zákona č. 180/2018 Z. z. každý, kto je oprávnený oboznamovať sa s údajmi v zozname voličov, je povinný zachovávať o nich **mlčanlivosť**. Túto povinnosť reflektuje aj zákon č. 18/2018 Z. z. v § 79, ktorý ukladá prevádzkovateľovi a sprostredkovateľovi povinnosť zaviazat' mlčanlivosťou o osobných údajoch fyzické osoby, ktoré prídu do styku s osobnými údajmi u prevádzkovateľa alebo sprostredkovateľa. V prípade, ak sú vo volebnej miestnosti prítomné okrem členov okrskovej volebnej komisie, jej zapisovateľa a ďalších poverených osôb aj iné osoby, ktoré prejavili záujem o pozorovanie priebehu volieb a sčítania hlasov musí byť zabezpečené, aby tieto osoby najmä nemohli nahliadať do zoznamu voličov, prípadne si z neho robili výpisy, odpisy, fotografické záznamy alebo videozáznamy.

V súvislosti s plnením povinností podľa § 24 ods. 2 zákona č. 180/2014 Z. z., konkrétne s povinnosťou voliča vlastnoručne podpísať prevzatie hlasovacieho lístka a obálky v zozname voličov bude potrebné, aby jednotliví členovia okrskových volebných komisií pri tomto úkone postupovali tak, aby nedošlo k neoprávnenému sprístupneniu osobných údajov o iných voličoch, ktorých osobné údaje sa nachádzajú na rovnakej strane príslušného zoznamu voličov. Uvedené je možné dosiahnuť

napríklad preložením čistých papierov na osobné údaje iných voličov, nachádzajúce sa na zozname voličov, ktoré umožnia príslušnému voličovi pri podpise vidieť iba jeho osobné údaje. V prípade hlasovania mimo volebnej miestnosti vyslaní členovia okrskovej volebnej komisie vykonávajú pri podpise voliča rovnaké opatrenia na ochranu osobných údajov ostatných voličov zapísaných v zozname voličov

Úrad sa v rámci svojej činnosti stretol aj s podnetmi občanov, ktorí namietali nedodržanie diskkrétnej zóny. Situáciu možno riešiť napríklad označením diskkrétnej zóny vyznačením jej obrysov na podlahu, prípadne korigovaním zo strany členov volebnej komisie, aby voliči prichádzali do volebnej miestnosti priebežne a k prevzatíu hlasovacích lístkov dochádzalo postupne a bola tak zabezpečená dôvernosť údajov voličov.

4. Vybrané aplikačné problémy pri zabezpečovaní priebehu volieb

Zmenilo sa niečo na spracúvaní rodného čísla v podmienkach novej právnej úpravy ochrany osobných údajov?

Rodné číslo už nie je osobitnou kategóriou osobných údajov (nie je včlenené do čl. 9 Nariadenia/§ 16 zákona č. 18/2018 Z. z.); úprava spracúvania rodného čísla je vymedzená v § 78 ods. 4 zákona č. 18/2018 Z. z. „Pri spracúvaní osobných údajov možno využiť na účely identifikovania fyzickej osoby všeobecne použiteľný identifikátor podľa osobitného predpisu²²⁾ len vtedy, ak jeho využitie je nevyhnutné na dosiahnutie daného účelu spracúvania. Súhlas so spracúvaním všeobecne použiteľného identifikátora musí byť výslovný a nesmie ho vylučovať osobitný predpis, ak ide o jeho spracúvanie na právnom základe súhlasu dotknutej osoby. Zverejňovať všeobecne použiteľný identifikátor sa zakazuje; to neplatí, ak všeobecne použiteľný identifikátor zverejní sama dotknutá osoba.“. Zverejňovať všeobecne použiteľný identifikátor sa naďalej zakazuje a ani súhlas dotknutej osoby tento zákaz zverejnenia rodného čísla nemôže prelomiť.

Na to, aby prevádzkovateľ mohol zákonným spôsobom spracúvať osobné údaje dotknutých osôb musí mať tzv. zákonné oprávnenie resp. relevantný právny základ. V tomto prípade spracúvanie rodného čísla sa uskutočňuje na právnom základe, ktorým je **osobitný zákon**. Podľa § 9 ods. 3 zákona č. 180/2014 Z. z. o voličovi sa v stálom zozname uvádzajú tieto údaje: a) meno a priezvisko, b) **rodné číslo**, ak ide o cudzinca, dátum narodenia, pokiaľ rodné číslo nemá pridelené, c) štátna príslušnosť, d) názov obce, názov ulice, ak sa obec člení na ulice, súpisné číslo a orientačné číslo domu trvalého pobytu.

Získavanie súhlasu dotknutej osoby so spracúvaním jej osobných údajov je v takýchto prípadoch nadbytočné a pre dotknutú osobu zmaťočné, nakoľko prevádzkovateľ pre predmetné spracúvanie disponuje relevantným právnym základom v súlade s čl. 6 ods. 1 písm. c) Nariadenia/§ 13 ods. 1 písm. c) zákona č. 18/2018 Z. z., v nadväznosti na zákon č. 180/2014 Z. z.

Členom volebnej komisie sú sprístupnené moje osobné údaje, mám sa ako volič obávať, že by mohli byť zneužitú?

Podľa § 11 zákona č. 180/2014 Z. z. **zoznam voličov** pre jednotlivé volebné okrsky vyhotovuje obec zo stáleho zoznamu. Tento zoznam voličov odovzdá obec okrskovej volebnej komisii najneskôr hodinu pred začatím hlasovania a každý, kto je oprávnený oboznamovať sa s údajmi v zozname voličov, je povinný zachovávať o nich mlčanlivosť a spracúva ich len v súlade s pokynmi (poučením) prevádzkovateľa.

Spracúvanie osobných údajov voličov, vrátane rodného čísla na účely výkonu volebného práva a v súvislosti s jeho sprístupnením členom volebnej komisii nie je v rozpore s Nariadením/zákomom č. 18/2018 Z. z. Každý prevádzkovateľ, v tomto prípade obec, však zodpovedá za bezpečnosť osobných údajov a je povinný dodržiavať bezpečnostné opatrenia pre zabezpečenie ochrany osobných údajov.

Čo ak kandidátna listina nezávislého kandidáta alebo kandidátna listina politickej strany obsahuje osobné údaje, ktoré nie je miestna volebná komisia oprávnená v zmysle taxatívne vymedzeného zoznamu osobných údajov v zákone č. 180/2014 Z. z. spracúvať?

Zákon č. 180/2014 Z. z. vymedzuje určitú situáciu, pri ktorej dochádza k spracúvaniu osobných údajov a zároveň určuje zoznam osobných údajov, ktoré je prevádzkovateľ povinný spracúvať, môže ich spracúvať len v tomto rozsahu, ktorý pre neho ustanovuje všeobecne záväzný právny predpis a nie je vhodné si rozširovať zoznam osobných údajov nad rámec, ktorý ustanovuje osobitný zákon.

V prvom rade by prevádzkovateľ mal zabezpečiť, aby k poskytnutiu osobných údajov nad rámec zoznamu osobných údajov vymedzených v zákone č. 180/2014 Z. z. nedochádzalo, napríklad vytvorením jednotných kandidátnych listín, ktoré by neumožňovali, aby dotknuté osoby poskytli nepovinné údaje/vpisovali údaje nad rámec tých, stanovených zákonom, tzv. dávanie osobných údajov „pre istotu“.

V prípade získania osobných údajov, ktoré neustanovuje zákon č. 180/2014 Z. z. pre účel zabezpečenia priebehu volieb, prevádzkovateľ by musel pre ďalšie spracúvanie disponovať relevantným právnym základom v súlade s čl. 6 ods. 1 Nariadenia/§ 13 ods. 1 zákona č. 18/2018 Z. z., napríklad súhlasom dotknutej osoby. Ako vhodné riešenie sa javí **výmaz** tej časti kandidátnej listiny, ktorá nad rámec zákona obsahuje „nepotrebné“ osobné údaje, nepotrebné pre daný účel spracúvania. Tento prístup je vhodný aj z hľadiska dodržiavania jednej zo základných zásad spracúvania, a to zásady minimalizácie údajov.

Ak registrový orgán dostane na registráciu kandidátnu listinu, ktorej súčasťou je aj zoznam voličov na podporu kandidáta vo voľbách, v ktorom sa nachádzajú údaje nad rámec požiadaviek osobitného zákona, ako má s takýmito údajmi naložiť?

Situácia je obdobná ako v predchádzajúcom prípade. V predmetnej podpisovej listine každý volič uvedie meno a priezvisko, dátum narodenia, trvalý pobyt, ktorým sa rozumie názov obce, názov ulice, ak sa obec člení na ulice a číslo domu. Na každom

hárku podpisovej listiny sa uvedie meno, priezvisko, titul, dátum narodenia a adresa trvalého pobytu kandidáta. Prevádzkovateľ, v tomto prípade je ním kandidát na poslanca, resp. starostu obce, ktorý spracúva osobné údaje za účelom získania potrebného počtu podpisov voličov podporujúcich jeho kandidatúru, je viazaný týmto zoznamom osobných údajov, ktorý vymedzuje zákon č. 180/2014 Z. z. Nad rámec takto vymedzeného môže získavať ďalšie osobné údaje, napríklad telefónne číslo, e-mailová adresa, len ak pre takýto účel disponuje primeraným právnym základom, ktorým sa javí súhlas dotknutej osoby. V zmysle novej právnej úpravy ochrany osobných údajov je potrebné uviesť, že inštitút súhlasu je prísne formalizovaný. Súhlas musí byť slobodne udelený, konkrétny, jednoznačný a informovaný, s čím súvisí predovšetkým povinnosť informovať dotknutú osobu o práve odvolať súhlas so spracúvaním osobných údajov. Je potrebné upovedomiť tých, ktorí budú petíciu šíriť medzi verejnosť, aby dotknuté osoby upozornili na poskytovanie údajov len v rozsahu stanovenom zákonom.

Metodické usmernenie č. 1/2018
Inštitút zodpovednej osoby v podmienkach obcí a miest

Podľa § 81 ods. 2 písm. d) zákona č. 18/2018 Z. z. Úrad na ochranu osobných údajov Slovenskej republiky (ďalej len „úrad“) vydáva toto metodické usmernenie.

ÚVOD

Inštitút zodpovednej osoby v podmienkach Slovenskej republiky nie je novým inštitútom. V právnej úprave platnej a účinnej do 24.05.2018 je poverenie zodpovednej osoby dobrovoľné. Podľa novej právnej úpravy, ktorá sa začne uplatňovať odo dňa 25.05.2018, bude pre obce a mestá povinnosťou poverenie zodpovednej osoby výkonom dohľadu nad ochranou osobných údajov. Dôvodom na vydanie tohto metodického usmernenia sú zmeny, ktoré Nariadenie (EÚ) 2016/679 a zákon č. 18/2018 Z. z. (ďalej len „GDPR“ a „zákon“) prinášajú a ktoré sa dotknú aj obcí a miest. Toto metodické usmernenie sa venuje najmä otázkam ako organizačne zabezpečiť plnenie povinností súvisiacich s určením zodpovednej osoby v podmienkach obcí a miest.

1 PRÁVNA ÚPRAVA

Obce a mestá je potrebné chápať ako orgán verejnej moci v zmysle čl. 37 ods. 1 písm. a) GDPR resp. § 44 ods. 1 písm. a) zákona.

Podmienky určenia zodpovednej osoby ako aj jej úlohy a povinnosti obce/mesta vo vzťahu k zodpovednej osobe ustanovuje čl. 37 – čl. 39 GDPR resp. § 44 - § 46 zákona.

1.1 PODMIENKY, KTORÉ MUSÍ ZODPOVEDNÁ OSOBA SPŔŇAŤ

Zodpovedná osoba musí v prvom rade disponovať **odbornými kvalitami**. Pod týmito možno rozumieť napríklad:

- dostatočné vedomosti a prax v oblasti ochrany osobných údajov,
- odborná znalosť práva – najmä v GDPR, zákona a ďalších predpisov súvisiacich s ochranou osobných údajov,
- vedomosti o fungovaní verejnej správy ako takej,
- praktická znalosť organizácie, chodu a vnútorných predpisov danej obce/mesta,

- dobrá znalosť spracovateľských činností, vykonávaných spracovateľských operácií ako aj systémov, aplikácií, prostriedkov spracúvania a potrieb obce/mesta týkajúcich sa zabezpečenia ochrany osobných údajov,
- spôsobilosť plniť úlohy zodpovednej osoby, najmä poskytovanie poradenstva, vrátane poradenstva pri posúdení vplyvu, monitorovanie súladu mesta/obce s nariadením, riadenie rizík.

Úroveň odborných znalostí nie je presne vymedzená, mala by byť úmerná citlivosti, zložitosti a množstvu údajov, ktoré obec/mesto spracúva.

Obec/mesto zodpovedá za to, že poverená zodpovedná osoba vyššie uvedené predpoklady spĺňa a tieto možno preukázať napríklad:

- dokladom o najvyššom dosiahnutom vzdelaní s ohľadom na odbornosť, zameranie,
- rôznymi certifikátmi alebo potvrdeniami o absolvovaní kurzov alebo školení,
- dokumentami preukazujúcimi prax tejto osoby v oblasti ochrany osobných údajov (napr. odporúčanie od predchádzajúceho zamestnávateľa, ...).

1.2 POSTAVENIE A ÚLOHY ZODPOVEDNEJ OSOBY

Zodpovedná osoba má v kontexte novej právnej úpravy postavenie:

- **pomocníka a konzultanta** v systéme ochrany osobných údajov,
- **kontaktnej osoby** pre úrad a dotknuté osoby, ktorých osobné údaje sa spracúvajú (napr. obyvatelia obce).

Na to, aby mohla mať toto postavenie, je potrebné, aby bola **skutočne dostupná** - musí byť v prípade potreby reálne zastihnuteľná tak pre obec/mesto ako aj pre dotknuté osoby a úrad. Ak zodpovedná osoba vykonáva popri úlohách v súvislosti s ochranou osobných údajov aj inú agendu, musí sa zabezpečiť, aby všetku svoju agendu aj reálne „stíhala“ vykonávať.

Medzi minimum úloh zodpovednej osoby podľa novej právnej úpravy patria najmä ¹:

- **monitorovanie dodržiavania** GDPR a zákona – pomáha obci/mestu dodržiavať súlad, preto na tento účel zbiera informácie na určenie spracovateľských činností obce/mesta, analyzuje a overuje ich súlad a poskytuje poradenstvo a odporúčania,
- **poskytnutie poradenstva na požiadanie, ak ide o posúdenie vplyvu na ochranu údajov,**
- **spolupráca s úradom,**
- **d ďalšie úlohy** – napr. vedenie záznamov o spracovateľských činnostiach, ktoré zodpovednej osobe uľahčujú monitorovanie súladu s GDPR resp. zákonom.

Ďalšie úlohy a povinnosti, ktorými obec/mesto zodpovednú osobu poverí **nesmú viesť ku konfliktu záujmov**. V praxi to znamená, že zodpovedná osoba nesmie v obci/meste zastávať pozíciu, z ktorej by určovala účely a prostriedky spracúvania osobných údajov, ako

¹ K podrobnejšiemu popisu jednotlivých úloh zodpovednej osoby odporúčame pozrieť Usmernenie WP 29 týkajúce sa zodpovedných osôb, ktoré úrad zverejnil na svojom webovom sídle aj v slovenčine tu: https://www.dataprotection.gov.sk/uouu/sites/default/files/usmernenia_tykajuca_sa_zodpovednych_osob.pdf

napr. funkcia *starostu/primátora*, *vicestarostu/viceprimátora* alebo aj ďalšie, ak je naplnená podmienka rozhodovania o účeloch a prostriedkoch spracúvania osobných údajov (účel a prostriedky spracúvania určuje prevádzkovateľ, resp. osoba oprávnená konať v mene prevádzkovateľa). Na účel vyhnutia sa konfliktu záujmov úrad odporúča určiť v interných predpisoch obce/mesta pozície, ktoré sú nezlučiteľné s funkciou zodpovednej osoby.

Obec/mesto musí zabezpečiť **nezávislé vykonávanie úloh** zodpovednou osobou. Toto možno zabezpečiť napríklad tak, že:

- zodpovedná osoba **nebude dostávať žiadne pokyny**
  - akým spôsobom má svoje úlohy podľa GDPR resp. zákona vykonávať,
  - aký výsledok má byť dosiahnutý pri monitorovaní súladu,
  - ako vyriešiť sťažnosť dotknutej osoby alebo
  - ako sa radiť s úradom v otázkach ochrany osobných údajov a pod.
- zodpovedná osoba **nesmie byť** prevádzkovateľom **odvolaná ani inak postihovaná** za výkon úloh podľa GDPR resp. zákona,
- zodpovedná osoba bude všetky správy, informácie a návrhy súvisiace s plnením svojich úloh poskytovať priamo osobe oprávnenej konať v mene prevádzkovateľa (spravidla primátor, starosta).

Úrad odporúča zadokumentovať každé stanovisko prevádzkovateľa, ktorým sa odkloní od odporúčaní zodpovednej osoby a tento odklon odôvodniť, nakoľko zodpovednosť za súlad nesie prevádzkovateľ.

Zodpovedná osoba by mala mať **priamu oznamovaciu povinnosť voči starostovi/primátorovi**, aby ho tak mohla informovať o akýchkoľvek zisteniach a odporúčaní v súvislosti s ochranou osobných údajov. Uvedené je potrebné zabezpečiť bez ohľadu na to, či je zodpovednou osobou zamestnanec obce/mesta alebo externý subjekt.

Úrad zdôrazňuje, že určením zodpovednej osoby sa **obec/mesto nezbavuje svojej zodpovednosti** za spracúvanie osobných údajov v súlade s právnou úpravou. Ak prevádzkovateľ poverí zodpovednú osobu, ktorá nie je dostatočne odborne zdatná, nepreveril si jej odborné znalosti pred jej poverením, za prípadne zlyhanie pri plnení úloh (chybné stanovisko, nesprávne odporúčanie napr. pri posúdení vplyvu), nesie zodpovednosť prevádzkovateľ (obec/mesto) v plnej miere, keďže povinnosťou bolo dbať o odbornú zdatnosť (zásada zodpovednosti prevádzkovateľa); zodpovedná osoba teda osobne nezodpovedá za prípadný nesúlad, zodpovednosť za porušenie GDPR a zákona nesie prevádzkovateľ, avšak tento si môže voči zodpovednej osobe nárokovat škodu, ktorú mu spôsobila, a to v rámci pracovnoprávných alebo obdobných vzťahov resp. na základe zmluvy, ktorú má s touto zodpovednou osobou uzatvorenú, ak ide o externý subjekt.

1.3 POVINNOSTI OBCÍ A MIEST VO VZŤAHU K ZODPOVEDNEJ OSOBE

Obec/mesto musí zabezpečiť:

- a) **zapojenie** zodpovednej osoby **riadnym spôsobom a včas** do všetkého, čo súvisí s ochranou osobných údajov, napríklad:
- zabezpečením prítomnosti zodpovednej osoby v prípadoch, keď sa prijímajú rozhodnutia s dosahom na ochranu osobných údajov tak, aby poskytla náležité poradenstvo (obec/mesto by malo prípadný odklon od stanoviska zodpovednej osoby doložiť dôvodmi),
  - pri bezodkladnej konzultácii v prípade narušenia ochrany osobných údajov a pod.
- b) **podporu zodpovednej osoby pri vykonávaní jej úloh** podľa GDPR resp. zákona, napríklad formou:
- **poskytovania zdrojov** – financie, priestory, zariadenie alebo vybavenie (napr. počítač) a dostatok času, priestoru, aby mohla riadne a včas vykonať svoje úlohy; vo väčších obciach/mestách aj personál, ak je to potrebné na vytvorenie tímu okolo zodpovednej osoby a upraviť štruktúru a úlohy jednotlivých členov tímu,
  - **poskytovania prístupu k osobným údajom** – aby mohla monitorovať súlad s GDPR a zákonom,
  - **priebežnej odbornej prípravy zodpovednej osoby** - neustále zvyšovať úroveň jej odborných znalostí v danej oblasti formou jej účasti na školeniach, kurzoch alebo seminároch, a to aj z dôvodu, že zodpovedná osoba následne preškoľuje aj zamestnancov obce/mesta ktorí pracujú s osobnými údajmi a pod.
- c) **zverejnenie kontaktných údajov zodpovednej osoby** – na internetovej stránke (ak je zriadená) a úradnej tabuli, prípadne aj v obecných/mestských novinách a pod.
- takýmto údajom môže byť e-mailová adresa alebo telefónne číslo, na ktorých je zodpovedná osoba zastihnuteľná. E-mailová adresa môže byť napr. vo forme zodpovednaosoba@nazovobce/mesta.sk, teda nie je nevyhnutné, aby sa uvádzalo meno a priezvisko zodpovednej osoby; pri telefónnom čísle môže ísť o služobný mobil alebo o linku zriadenú na tento účel. Kontaktným údajom môže byť tiež korešpondenčná adresa napr. obecného/mestského úradu (alebo právnickej osoby, ktorá je zodpovednou osobou), ak tu má zodpovedná osoba kanceláriu, prípadne aj číslo jej dverí a pod.
- d) **oznámenie kontaktných údajov zodpovednej osoby úradu** - úrad na tento účel zverejní na svojom webovom sídle formulár pre oznamovanie predmetných údajov.

2 KTO MÔŽE BYŤ ZODPOVEDNOU OSOBOU A AKO JU MOŽNO URČIŤ

Zodpovednou osobou môže byť fyzická osoba ako aj právnická osoba. Úrad odporúča v prípade určenia právnickej osoby ako zodpovednej osoby v zmluve uzavretej medzi obcou/mestom a takouto právnickou osobou určiť menovite konkrétnu fyzickú osobu, ktorá bude funkciu zodpovednej osoby fakticky vykonávať a bude zastihnuteľná pre obec/mesto ako aj pre úrad a dotknuté osoby.

Zodpovednou osobou môže byť zamestnanec obce/mesta alebo externe spolupracujúca osoba. Jedna obec/mesto môže mať aj viacero zodpovedných osôb, napr. zodpovednú osobu pre IT, zodpovednú osobu pre personalistiku a pod., každá však zodpovedá samostatne a rovnako za výkon svojich úloh v danej oblasti. Takisto môže nastať situácia, že viacero obcí/miest zdieľa jednu zodpovednú osobu.

Funkciu zodpovednej osoby môže vykonávať aj poslanec obecného/mestského zastupiteľstva, avšak nie z titulu svojej funkcie člena zastupiteľstva. Nakoľko funkcia poslanca obecného/mestského zastupiteľstva je podľa § 11 ods. 2 písm. b) zákona o obecnom zriadení nezlučiteľná s funkciou zamestnanca obce/mesta, v ktorej bol zvolený, by zodpovednou osobou mohol byť v takejto obci/meste len na základe zmluvy o poskytovaní služby.

V podmienkach obcí/miest rozlišujeme niekoľko spôsobov určenia zodpovednej osoby:

a) zamestnanec

- na základe pracovnej zmluvy
  - odporúčame uzatvárať na dobu neurčitú, nakoľko zodpovedná osoba má poznať vnútorný chod a organizáciu obce/mesta detailne (klauzula o skúšobnej dobe tým nie je dotknutá),
  - musí obsahovať klauzulu o mlčanlivosti o osobných údajoch,
  - ak výkon funkcie zodpovednej osoby nie je jediná agenda osoby je vhodné podpísať so zamestnancom vyhlásenie, že u zamestnanca nedochádza ku konfliktu záujmov,
- funkcia zodpovednej osoby môže byť jediná činnosť, ktorú vykonáva, alebo môže mať na starosti aj ďalšiu agendu, ktorá nesúvisí s ochranou osobných údajov (v takom prípade je potrebné zabezpečiť, aby nedošlo ku konfliktu záujmov),
- funkciu zodpovednej osoby musí vykonávať nezávisle bez akýchkoľvek pokynov svojho nadriadeného či priamo starostu/primátora,
- **všetky svoje zistenia týkajúce sa ochrany osobných údajov referuje priamo starostovi/primátorovi** a nie svojmu vedúcemu v rámci odboru alebo oddelenia, do ktorého je pracovne zaradený, ak vykonáva aj inú agendu,
- odmena za výkon práce zodpovednej osoby podľa Zákonníka práce, zákona č. 553/2003 Z. z. o odmeňovaní niektorých zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme prípadne iných predpisov,
- nemožno postihovať v oblasti odmeňovania alebo akýmkoľvek iným spôsobom za nezávislý výkon jeho povinností podľa GDPR a zákona.
- zastupovanie v prípade absencie
  - krátkodobá absencia - postupovať rovnako ako v prípade zastúpenia akéhokoľvek iného zamestnanca, v zásade nie je nutné podniknúť žiadne ďalšie kroky,
  - dlhodobá absencia - obec/mesto by mali ustanoviť „náhradnú“ zodpovednú osobu (napr. dočasne poverí iného zamestnanca alebo dočasne ustanoví externú zodpovednú osobu – aj takéto „dočasné“ zodpovedné osoby musia splňať všetky vyššie uvedené podmienky na výkon tejto funkcie).

b) externe spolupracujúca osoba

- je v inom ako pracovnoprávnom vzťahu s obcou/mestom,
- môže byť fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá uzatvára s obcou/mestom zmluvu o poskytovaní služby, ktorá by mala obsahovať najmä:
  - označenie osoby alebo osôb, ktoré budú úlohy zodpovednej osoby vykonávať,
  - v prípade viacerých osôb, označenie jednej konkrétnej osoby, ktorá bude hlavnou kontaktnou osobou pre dotknuté osoby a úrad,
  - uvedenie jednotlivých úloh, ktoré má zodpovedná osoba vykonávať,
  - dohodu predstavujúcu záruky nezávislosti výkonu funkcie zodpovednej osoby, ako napríklad povinnosť zodpovednej osoby oznámiť konflikt záujmov, taxatívny výpočet dôvodov, pre ktoré možno zmluvu vypovedať a zodpovednú osobu odvolať (môže ísť o dlhodobé neplnenie úloh, strata schopnosti vykonávať jednotlivé povinnosti)
    - dôvody nesmú obsahovať skrytú sankciu za nezávislý výkon funkcie zodpovednej osoby a nesmú zakladať priestor pre ľubovoľné rozviazanie spolupráce so zodpovednou osobou zo strany obce/mesta,
  - klauzula o mlčanlivosti o osobných údajoch a o bezpečnostných opatreniach obce/mesta,
- zmluvu odporúčame uzatvárať na dobu neurčitú, nakoľko zodpovedná osoba má poznať vnútorný chod a organizáciu obce/mesta detailne,
- podmienky odmeňovania a výška odmeny - záležitosť dohody obce/mesta a zodpovednej osoby,
- zastupovanie v prípade absencie – zodpovedná osoba by mala prijať príslušné opatrenia na to, aby jednotlivé úlohy boli vykonávané kontinuálne (napríklad určiť si lehoty v akých majú byť jednotlivé úlohy vykonané pod hrozbou sankcie).

c) spoločná zodpovedná osoba

- GDPR ani zákon nevylučujú možnosť pre viacero obcí/miest určiť jednu zodpovednú osobu,
- spoločná zodpovedná osoba musí plniť svoje úlohy efektívne vo vzťahu ku všetkým spolupracujúcim obciam/mestám,
- spôsoby určenia spoločnej zodpovednej osoby:
  - **zodpovedná osoba okresného/krajského mesta** – zodpovedná osoba okresného/krajského mesta by vykonávala túto funkciu aj v menších obciach/mestách, ktoré patria do jej obvodu,
  - **zmluva uzavretá medzi obcou/mestom a zodpovednou osobou** – viaceré obce/mestá by samostatne uzavreli zmluvy s 1 zodpovednou osobou,
  - **zmluva uzavretá medzi obcami/mestami** – ide o zmluvu na účel uskutočnenia konkrétnej úlohy alebo činnosti a jej podstatou je, že jedna obec/mesto poskytne svoju zodpovednú osobu druhej obci/mestu (môže ísť napr. o prípady susediacich obcí/miest, alebo tiež o prípady, kedy je potrebné zabezpečiť kontinuitu plnenia

úloh zodpovednej osoby z dôvodu jej dlhodobej absencie a dočasne túto nahradiť ďalšou zodpovednou osobou),

- **zmluva uzavretá medzi združením obcí/miest a zodpovednou osobou** – podľa § 20 ods. 1 zákona o obecnom zriadení môžu obce (mestá) spolupracovať na základe zmluvy uzavretej na účel uskutočnenia konkrétnej úlohy alebo činnosti, na základe zmluvy o zriadení združenia obcí (miest), zriadením alebo založením právnickej osoby podľa osobitného zákona. Po vytvorení združenia môže toto združenie uzatvoriť zmluvu s konkrétnou zodpovednou osobou, ktorá by vykonávala funkciu zodpovednej osoby pre obce/mestá, ktoré združenie vytvorili.

3 SANKCIE ZA PORUŠENIE POVINNOSTI URČIŤ ZODPOVEDNÚ OSOBU

Za porušenie povinnosti určiť zodpovednú osobu ako aj ďalších povinností súvisiacich s inštitútom zodpovednej osoby hrozí obciam resp. mestám podľa čl. 84 ods. 4 písm. a) GDPR (§ 104 ods. 1 písm. a) zákona) uloženie pokuty až do výšky 10 000 000 EUR, a to v závislosti od okolností každého jednotlivého prípadu a po náležitom zohľadnení ďalších skutočností.²

ZÁVER

Určenie zodpovednej osoby je povinnosťou obce/mesta vyplývajúcou priamo z GDPR a zákona. Takéto určenie by však nemalo byť len formálne, ale zodpovedná osoba skutočne musí spĺňať všetky podmienky uvedené v GDPR resp. zákone a musí svoje úlohy aj reálne vykonávať. Za týmto účelom je obec/mesto povinné zodpovednej osobe umožniť vykonávanie týchto úloh a nesmie jej v tom brániť alebo akýmkoľvek iným spôsobom mariť jej činnosť.

Za plnenie jednotlivých úloh obec/mesto nesmú zodpovednú osobu žiadnym spôsobom sankcionovať. Existencia zodpovednej osoby má zabezpečiť, aby boli postupy obcí/miest pri spracúvaní osobných údajov súladné s GDPR a zákonom a má mu napomôcť pri plnení jeho jednotlivých povinností.

V Bratislave, dňa 20. marca 2018

Soňa Pótheová
predsedníčka úradu

---

² Pozri čl. 83 ods. 2 nariadenia resp. § 106 ods. 1 zákona

NÁSTUP NOVEJ LEGISLATÍVY V OBLASTI OCHRANY OSOBNÝCH ÚDAJOV

KRÁTKY SPRIEVODCA PRE MESTÁ A OBCE

Odo dňa 25.5. 2018 sa začne v praxi uplatňovať NARIADENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY (EÚ) 2016/679 z 27. apríla 2016 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov a o voľnom pohybe takýchto údajov, ktorým sa zrušuje smernica 95/46/ES (všeobecné nariadenie o ochrane údajov) (ďalej len „nariadenie“)¹ a zákon č. 18/2018 Z. z. o ochrane osobných údajov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon“ alebo „zákon č. 18/2018 Z. z.“)².

Ako sa prakticky vysporiadať s nástupom tejto legislatívy?

Na čo sa zamerať v prostredí miest a obcí?

Čo skontrolovať?

Na základe nižšie uvedených „kontrolných otázok“ z jednotlivých oblastí, ktoré legislatíva ochrany osobných údajov obsahuje je možné, aby sa obce a mestá pripravili na nástup nariadenia a zákona a zmapovali si toky osobných údajov v ich prostredí.

1

MAPOVANIE TOKU OSOBNÝCH ÚDAJOV – VŠEOBECNÉ MAPOVANIE

Na zosúladenie sa s nariadením a zákonom v prostredí prevádzkovateľa, ktorým je obec alebo mesto, je potrebné vedieť, ako má „prevádzkovateľ – obec, mesto“³ vo svojich podmienkach riešenú oblasť ochrany a spracúvania osobných údajov podľa terajšej legislatívy. Len tak obec/mesto zistí, „aké osobné údaje spracúva, a ako má spracúvanie vo svojich podmienkach upravené“, kde sú nedostatky a čo je potrebné urobiť, aby sa dosiahol súlad s nariadením a zákonom; zmapovanie toku osobných údajov je základom, na ktorom sa môže a má začať proces zosúladovania sa s novou legislatívou v prostredí akéhokoľvek prevádzkovateľa, teda aj obce alebo mesta.

Otázky - všeobecné zmapovanie toku osobných údajov

Je vhodné vykonať „mapovanie“ toku osobných údajov v prostredí prevádzkovateľa – obce, mesta; konkrétne

- je potrebné preskúmať ako v prostredí obce/mesta „tečú“ osobné údaje: *ako ich obec získava a ako spracúva, na akom právnom základe toto spracúvanie prebieha, ako ich obec/mesto archivuje, na akom právnom základe ich sprístupňuje, poskytuje alebo zverejňuje, a ako prebieha ich likvidácia;*
- účelom tohto začiatočného mapovania je preskúmanie a zistenie stavu, ako obec/mesto spracúva osobné údaje;

¹ https://dataprotection.gov.sk/uouu/sites/default/files/nariadenie_2016_679_text_sk.pdf

² https://www.slov-lex.sk/static/pdf/2018/18/ZZ_2018_18_20180525.pdf

³ https://www.slov-lex.sk/static/pdf/1990/369/ZZ_1990_369_20161101.pdf

- cieľom tohto prvého kroku je „očistiť“ tok údajov v obci/meste od tých osobných údajov, na ktorých spracúvanie obci/mestu právny základ chýba a zistenie, že spracúvanie prebieha bez právneho základu a vyradenie takto identifikovaných osobných údajov, prípadne priradenie im správneho právneho základu, ak taký je;
- cieľom je tiež eliminovať „spájanie, prepájanie či zdvojovanie“ právnych základov tam, kde to je nevhodné alebo priamo nesprávne, napríklad ak v predzmluvných vzťahoch alebo zmluvných vzťahoch okrem zmluvy „pre istotu“ obec/mesto požaduje od dotknutých osôb aj súhlas so spracúvaním osobných údajov⁴;
- cieľom je na záver mapovania získať prehľad o toku osobných údajov v prostredí prevádzkovateľa (obce/mesta) aj s jeho chybami a nedostatkami, ktoré následne, už ako identifikované, bude prevádzkovateľ (obec/mesto) riešiť.

Na účely vykonania mapovania je možné použiť aj nižšie uvedené otázky, ktoré si prevádzkovateľ – obec/mesto zodpovie a získa prehľad o toku osobných údajov vo svojom prostredí:

- a) Uvedenie údajov prevádzkovateľa – *obec/mesto, adresa, kontaktné údaje obce/mesta, uvedenie štatutára;*
- b) Termín vykonania mapovania – *uviesť konkrétny termín vykonania mapovania, prípadne začiatok a koniec mapovania;*
- c) V akých oblastiach vykonáva obec/mesto spracúvanie osobných údajov vo vlastnom mene – je prevádzkovateľom?
  - *uvedú sa oblasti pôsobnosti, pri ktorých dochádza k spracúvaniu osobných údajov fyzických osôb obcou/mestom, je vhodné tieto oblasti presne identifikovať, teda si určiť aj osobitný zákon/y a jeho/ich konkrétne ustanovenie/a na základe ktorých dochádza k spracúvaniu osobných údajov obcou alebo mestom⁵; konkrétne:*
    - I. *Prenesený výkon štátnej správy;*
    - II. *Výkon štátnej správy – samospráva;*
    - III. *Interné procesy prevádzkovateľa (obce/mesta) – agenda personalistiky a miezd, agenda BOZP zamestnancov, iné školenia zamestnancov, dochádzka zamestnancov, služobné motorové vozidlá, pracovné cesty zamestnancov a pod.*
- d) Aké kategórie osobných údajov obec/mesto spracúva? *Je potrebné, aby na základe vyššie urobeného zoznamu právnych základov (najčastejšie osobitných zákonov a prípadne súhlasu) identifikovať aké konkrétne kategórie (prípadne aj konkrétne osobné údaje) osobných údajov sú obcou/mestom spracúvané:*

⁴ Požadovanie zaslania súhlasu so spracúvaním osobných údajov na účely výberového konania a jeho vyhodnotenia; nie je to potrebné, nakoľko konkrétne výberové konania je predzmluvný vzťah, teda právnym základom na spracúvanie osobných údajov je teraz § 10 ods. 3 písm. b) zákona č. 122/2013 Z. z. a od 25.5.2018 bude právnym základom čl. 6 ods. 1 písm. b) nariadenia.

⁵ Napríklad agendy: Personalistika a mzdy, Evidencia obyvateľov, Matrika, Hlavný kontrolór, Miestne dane a poplatky, Rozhodovanie vo veciach životného prostredia, Spoločný úrad - Rozhodovanie vo veciach životného prostredia, Sociálna starostlivosť, Stavebný úrad, Spoločný stavebný úrad, Komerčný systém – priestor prístupný verejnosti, Propagácia, Sťažnosti, Súdne spory, Správa registratúry, Nahlasovanie protispoločenskej činnosti, Školský úrad, Evidencia žiakov, Školská jedáleň, Účtovné doklady, Obecné zastupiteľstvo, Žiadosti podľa infozákona, Evidencia podujatí, Petičné právo, Obecná knižnica, Zmluvné vzťahy.

- „bežné“ osobné údaje ako meno, priezvisko, adresa, dátum narodenia a pod., nezabúdať, že od 25.5.2018 už rodné číslo nebude osobitnou kategóriou osobného údajá, ale bežným osobným údajom (bližšie § 78 ods. 4 zákona č. 18/2018 Z. z.);
- osobitné kategórie osobných údajov (čl. 9 nariadenia, alebo § 16 ods. 1 zákona č. 18/2018 Z. z.) ako napríklad osobné údaje týkajúce sa zdravia, členstva v odborových organizáciách, osobné údaje vypovedajúce o náboženstve alebo svetonázore a pod.,
- osobné údaje týkajúce sa uznania viny za trestné činy a priestupky; čl. 10 nariadenia
- e) **Identifikácia dotknutej osoby**; je potrebné, aby na základe vyššie rozpracovanej analýzy bolo doplnené v akom postavení je dotknutá osoba voči prevádzkovateľovi obci/mestu v rámci konkrétného účelu spracúvania (napríklad: občan, poslanec obecného/mestského zastupiteľstva – je dotknutou aj oprávnenou osobou súčasne, platiteľ dane, poplatník, zamestnanec, dlžník, sťažovateľ a pod.);
- f) **Aký je právny základ spracúvania?**⁶ Je potrebné doplniť do vyššie vypracovaného mapovania „právny základ“ spracúvania osobných údajov, teda či obec/mesto spracúva osobné údaje na základe osobitného zákona, alebo bude aj na základe zákona č. 18/2018 Z. z., na základe zmluvy. Je tiež potrebné, aby bolo mapovanie vykonané s ohľadom na ešte účinný zákon č. 122/2013 Z. z. a následne, aby právne základy, ktoré so zánikom účinnosti zákona č. 122/2013 Z. z. „zaniknú/prestanú existovať“ boli v mapovaní nahradené už „novými“ právnymi základmi podľa nariadenia alebo zákona, ktoré budú platiť od 25.5.2018 (napríklad monitorovanie podľa § 15 ods. 7 zákona č. 122/2013 Z. z. bude nahradené spracúvaním na základe plnenia povinnosti vo verejnom záujme podľa čl. 6 ods. 1 písm. e) nariadenia, alebo napríklad spracúvanie podľa § 15 ods. 6 druhá veta 122/2013 Z. z. bude nahradené spracúvaním na účely oprávneného záujmu podľa čl. 6 ods. 1 písm. e) nariadenia a pod.).
- g) **Určenie účelov.** Je potrebné, aby boli k doteraz zisteným údajom priradené účely spracúvania osobných údajov, teda čo je účelom toho, že dané osobné údaje na základe osobitného zákona obec/mesto spracúva. Napríklad splnenie informovania Sociálnej poisťovne o zamestnancovi obecného úradu, ktoré vyplýva obci v postavení zamestnávateľa/prevádzkovateľa z vyššie identifikovaného právneho základu – osobitného zákona.
- h) **Kde a ako obec/mesto archivuje osobné údaje?**
  - Tu bude odpoveďou napríklad, že obec/mesto má optický archív – napríklad cloud/“papierový“ klasický archív;
  - Je tiež potrebné, aby boli spresnené parametre úložiska alebo archívu obce/mesta; teda ak má obec/mesto optický archív prevádzkuje ho technicky obec, alebo jej túto službu zabezpečuje externá firma? Ak externá firma, čo pre obec v rámci služby zabezpečuje (len archiváciu alebo aj likvidáciu, či aj iné služby)? Musí s ňou mať obec uzatvorenú sprostredkovateľskú zmluvu? Má ju uzatvorenú aj teraz?
  - Ak má obec/mesto „klasický“ papierový archív, kde sa nachádza? Ako je archív zabezpečený? Aké sú konkrétne bezpečnostné opatrenia? Kto má doň prístup? Ako

⁶ Pozri čl. 6 ods. 1 písm. a) až f) nariadenie, prípadne § 13 ods. 1 písm. a) až f) zákona.

sa dozvie obec/mesto o bezpečnostnom incidente v rámci tohto archívu (napríklad narušenie bezpečnosti, vlámanie, vytopenie a pod.)?

- i) *Komu osobné údaje dotknutých osôb obec posiela? Kto sú príjemcovia osobných údajov pre obec/mesto v zmysle nariadenia/zákona? Tu je potrebné vymenovať všetkých sprostredkovateľov obce, iné štátne orgány, ktorým osobné údaje obec/mesto posiela, tiež napríklad advokátske kancelárie, ak zastupujú obec alebo mesto a pod.*
- j) *Ako dlho osobné údaje obec/mesto spracúva? Ako má obec vymedzený účel spracúvania v kontexte času? Je potrebné si zrevidovať a dodržiavať, aby osobné údaje boli spracúvané najmä v lehotách, ktoré na ich spracúvanie stanovuje právny základ, teda doba určená podľa osobitného zákona, alebo doba na ktorú bol udelený súhlas; potom je potrebné, aby po splnení primárneho účelu spracúvania boli osobné údaje zlikvidované, alebo boli archivované podľa registratúrneho poriadku obce/mesta.*
- k) *Ako dlho obec/mesto osobné údaje archivuje, uchováva? Je potrebné pozrieť a zrevidovať registratúrny poriadok⁷ obce/mesta (alebo ho vyhotoviť, ak nie je), či sú v ňom stanovené lehoty uchovávania osobných údajov. Účelom je, aby sa predchádzalo ukladaniu a archivovaniu všetkého na „veky“ čo zaťažuje jednak prevádzkovateľa (obec/mesto) a nie je to správne ani s ohľadom na povinnosti prevádzkovateľa (obec/mesto), ktorý by nemal mať osobné údaje dlhšie, ako je potrebné v kontexte účelu, prípadne na účely archivácie, po skončení spracúvania na primárny účel.*
- l) *Ako obec/mesto osobné údaje likviduje? Vykonáva obec/mesto likvidáciu aktív obsahujúcich osobné údaje vo svojej réžii alebo má na túto činnosť zazmluvnený externý subjekt? Je tento v postavení sprostredkovateľa voči obci? Ak áno, má s ním obec/mesto uzatvorenú sprostredkovateľskú zmluvu? Ako dohliada obec/mesto na likvidáciu? Prebieha kontrola obce/mesta, či likvidácia prebehla ako mala, aby sa nestalo, že osobné údaje neboli zlikvidované/ správne zlikvidované? Vedie si o likvidácii obec/mesto záznamy?*
- m) *Má obec/mesto sprostredkovateľov⁸? Ak áno, je potrebné si upraviť zmluvy s nimi a zosúladiť ich znenie s čl. 28 nariadenia, prípadne ich uzavrieť nanovo.*

Po tom, čo si obec/mesto vykoná zmapovanie toku osobných údajov získa prehľad o tom, na aké účely spracúva konkrétne osobné údaje, aký má právny základ spracúvania, ako má vyriešené archivovanie a likvidáciu osobných údajov, bude vedieť procesy nastaviť tak, aby časti, ktoré teraz nemá správne nastavené vedela do 25.5.2018 nastaviť správne a tiež, aby sa vysporiadala so zmenou niektorých právnych základov (ktoré poznáme so zákona č. 122/2013 Z. z.) ktoré zaniknú k 25.5.2018 a tiež aby ich správne „nastavila“ v kontexte nastupujúceho nariadenia a zákona č. 18/2018 Z. z.

⁷ https://www.slov-lex.sk/static/pdf/2007/503/ZZ_2007_503_20071113.pdf

⁸ Pozri čl. 28 nariadenia.

PERSONÁLNY SUBSTRÁT - ZODPOVEDNÁ OSOBA⁹

Je vhodné, aby si prevádzkovateľ ošetril personálny substrát, ktorého sa s príchodom novej legislatívy budú týkať určité zmeny, najmä pokiaľ ide o potrebné dokumenty v kontexte zásady preukazovania plnenia povinností a súladného spracúvania osobných údajov so zákonom č. 18/2018 Z. z. a nariadením. Súčasťou personálneho substrátu obce/mesta ako prevádzkovateľa je okrem zamestnancov spracúvajúcich a pracujúcich s osobnými údajmi (oprávnené osoby) aj zodpovedná osoba obce/mesta.

Otázky – Zodpovedná osoba¹⁰

1. Má obec/mesto poverenú zodpovednú osobu podľa zákona č. 122/2013 Z. z. ?
2. Oznámila obec/mesto poverenú zodpovednú osobu (poverenú ešte podľa zákona č. 122/2013 Z. z.) úradu?
3. Odo dňa 25.5.2018 MUSÍ MAŤ POVINNE¹¹ obec/mesto určenú/poverenú zodpovednú osobu na základe nariadenia/zákona č. 18/2018 Z. z.
  - *Chce si obec/mesto ponechať tú doterajšiu, alebo určiť inú zodpovednú osobu?*
  - *Ak chce obec/mesto poveriť/určiť inú zodpovednú osobu musí zodpovednú osobu poverenú podľa zákona č. 122/2013 Z. z. na úrade odhlásiť a zodpovednú osobu určenú podľa nariadenia ku dňu 25.5.2018 oznámiť úradu + oznámiť aj jej kontaktné údaje; ideálne je, ak to obec/mesto urobí jedným krokom, teda na úrade odhlási poverenú zodpovednú osobu podľa zákona č. 122/2013 Z. z. a oznámi úradu zodpovednú osobu podľa nariadenia.*
4. Ak obec/mesto zodpovednú osobu doposiaľ poverenú nemalo, musí ju poveriť a jej kontaktné údaje oznámiť úradu¹²!
5. Bude zodpovedná osoba obce/mesta po 25.5.2018 interná – zamestnanec obce/mesta alebo externá?
  - *Bude zodpovednou osobou zamestnanec? Je potrebné, aby to, že bude zodpovednou osobou bolo zohľadnené v jeho opise práce/činnosti a aby mala obec/mesto vyriešený prípadný konflikt záujmov tejto osoby.*
  - *Bude zodpovedná osoba externá? Je potrebné, aby s ňou mesto/obec uzavrelo zmluvu odplatnú/bezodplatnú na základe ktorej bude vykonávať pre mesto/obec funkciu zodpovednej osoby.*
  - *Bude zodpovednou osobou obce/mesta právnická osoba - člen právnickej osoby? Je potrebné, aby v zmluve medzi obcou/mestom a právnickou osobou (zabezpečujúcou služby zodpovednej osoby pre obec/mesto) bola konkrétne v zmluve určená fyzická osoba – budúca zodpovedná osoba priamo menom a priezviskom, konkretizovaná.*

⁹ Pozri čl. 37 až 39 nariadenia a recitál 97 nariadenia.

¹⁰ K zodpovednej osobe v prostredí miestnej samosprávy pozri aj metodické usmernenie úradu č. 1/2018 k tejto problematike, ktoré bude zverejnené v polovici apríla 2018 na webovom sídle úradu.

¹¹ Pozri čl. 37 ods. 1 písm. a) až c) nariadenia.

¹² Pozri čl. 37 ods. 7 nariadenia.

6. Bude obec/mesto ako prevádzkovateľ využívať v rámci možností, ktoré dáva nariadenie, zodpovednú osobu spolu s inými obcami (spoločná zodpovedná osoba pre viacero obcí)?
  - Ak áno je potrebné zvážiť, či bude táto zodpovedná osoba stíhať si plniť riadne svoje povinnosti. Ak je odpoveď nie, je vhodné a odporúčame hľadať inú fyzickú osobu alebo právnickú osobu (v rámci nej zamestnanca), ktorá by pre mesto/obec vykonávala funkciu zodpovednej osoby.
7. Je obec/mesto pripravené a vedomé si povinnosti poskytnúť zodpovednej osobe všetku potrebnú súčinnosť¹³?

PERSONÁLNY SUBSTRÁT – OPRÁVNENÁ OSOBA

Nariadenie pojem „oprávnená osoba“ nepozná, to ale neznamená, že by tým prestala oprávnená osoba fakticky existovať.

Dovoľujeme si Vám dať do pozornosti čl. 32 ods. 4 nariadenia

„Prevádzkovateľ a sprostredkovateľ podniknú kroky na zabezpečenie toho, aby **každá fyzická osoba konajúca na základe poverenia prevádzkovateľa alebo sprostredkovateľa, ktorá má prístup k osobným údajom**, spracúvala tieto údaje len na základe pokynov prevádzkovateľa s výnimkou prípadov, keď sa to od nej vyžaduje podľa práva Únie alebo práva členského štátu.“

Tiež si dovoľujeme dať do pozornosti čl. 29 nariadenia

„Sprostredkovateľ a každá osoba konajúca na základe poverenia prevádzkovateľa alebo sprostredkovateľa, **ktorá má prístup k osobným údajom**, môže spracúvať tieto údaje len na základe pokynov prevádzkovateľa s výnimkou prípadov, keď sa to vyžaduje podľa práva Únie alebo práva členského štátu.“

Z vyššie uvedených ustanovení vyplýva, že terajšie poučenie oprávnenej osoby možno vykladať v zmysle vyššie uvedeného poverenia prevádzkovateľa v prostredí prevádzkovateľa a pokyny možno chápať, ako spresnenie konkrétnych povinností konkrétnemu zamestnancovi na základe ktorých a podľa ktorých má spracúvanie osobných údajov vykonávať.

Otázky – Oprávnená osoba

1. Má obec/mesto oprávnené osoby (osoby spracúvajúce osobné údaje)?
  - Má obec/mesto zamestnancov (trvalý pracovný pomer, pracovný pomer na čiastočný úväzok, dohoda o pracovnej činnosti, štátnozamestnanecký pomer.....), iné fyzické osoby, ktoré v jej mene spracúvajú osobné údaje?
2. Má obec/mesto tieto osoby poučené v súlade so zákonom č. 122/2013 Z. z. ?
  - Sú tieto poučenia aktuálne (zodpovedajú reálne poučenia aj skutočnému stavu a pracovnej náplni konkrétného zamestnanca)?

¹³ Pozri čl. 38 nariadenia.

- *Ak sú poučenia oprávnených osôb vypracované v súlade so zákonom č. 122/2013 Z. z. mesto/obec je povinné ich vo svojom prostredí skontrolovať, doplniť a aktualizovať ich v kontexte nastupujúceho zákona č. 18/2018 Z. z. a nariadenia.*
  - *Ak nie sú poučenia aktuálne a sú s chybami je vhodnejšie ich vypracovať nanovo (obsahovo možno čiastočne prevziať z poučenia podľa zákona č. 122/2013 Z. z.¹⁴) už v kontexte novej legislatívy a nazvať ich napríklad „Poverením oprávnenej osoby“.*
3. S konkrétnymi povereniami je potrebné oboznámiť konkrétne oprávnené osoby, zamestnancov spracúvajúcich osobné údaje v mene prevádzkovateľa a zaistiť si dôkaz, že sú si vedomí svojich povinností, napríklad formou podpisu daného poverenia, ktorým bude zrejmé, že sa zamestnanec v podmienkach prevádzkovateľa (obce/mesta) oboznámil so svojimi povinnosťami v kontexte spracúvania osobných údajov a im aj porozumel.
  4. Vypracované poverenia je potrebné uchovať u prevádzkovateľa (v priestoroch obce, mesta – napríklad u zodpovednej osoby), úradu sa nezasielajú.
  5. Ak sa zmení zaradenie zamestnanca, alebo sa zmení jeho pracovná náplň a tým sa zmení aj oblasť v rámci ktorej spracúva osobné údaje je potrebné poverenie, tak ako doteraz poučenie, aktualizovať v danom konkrétnom čase (formou dodatku ho v potrebnej časti zmeniť či doplniť).

¹⁴ <https://dataprotection.gov.sk/uoou/sk/content/vzory-pouceni-opravnenej-osoby-0>

BEZPEČNOSŤ – MAPOVANIE

Nariadenie a zákon už nepracujú s pojmom „bezpečnostný projekt“ a ani neurčujú striktné konkrétne bezpečnostné opatrenia a názvy bezpečnostných dokumentov ako tomu bolo podľa zákona č. 122/2013 Z. z. Nariadenie a zákon striktné nestanovujú dokumentáciu týkajúcu sa bezpečnosti v kontexte toho, že ak prevádzkovateľ spracúva citlivé osobné údaje prostredníctvom počítača prepojeného s verejne prístupnou sieťou MUSÍ mať vypracovaný k danému informačnému systému bezpečnostný projekt, ako doposiaľ.

Nariadenie aj zákon sú všeobecnejšie pri popise bezpečnostných opatrení. Bezpečnosti sú venované najmä čl. 24 a 32 nariadenia, ktoré iba uvádzajú, že prevádzkovateľ a sprostredkovateľ majú povinnosť osobné údaje primerane chrániť a prijať na ich ochranu primerané bezpečnostné opatrenia, ako napríklad pseudonymizáciu alebo šifrovanie, alebo môžu tiež súladnosť spracúvania preukázať aj formou prístupenia ku schválenému kódexu správania a pod.

V rámci bezpečnosti však vzniká parameter, ktorý je potrebné posudzovať, ktorý zákon č. 122/2013 Z. z. nepoznal, ide o to, že podľa čl. 32 ods. 1 „Prevádzkovateľ a sprostredkovateľ prijímú so zreteľom na najnovšie poznatky, náklady na vykonanie opatrení a na povahu, rozsah, kontext a účely spracúvania, ako aj na riziká s rôznou pravdepodobnosťou a závažnosťou pre práva a slobody fyzických osôb, primerané technické a organizačné opatrenia s cieľom zaistiť úroveň bezpečnosti primeranú tomuto riziku.“. **Posudzovanie bezpečnosti a prijatých bezpečnostných opatrení s ohľadom na práva a slobody fyzických osôb doteraz nebolo potrebné, odteraz už áno.**

8

Otázky – bezpečnostná dokumentácia

1. Má obec/mesto toho času vypracovaný a aktualizovaný bezpečnostný projekt, alebo zavedené a aktualizované bezpečnostné opatrenia? *Ak áno, je potrebné skontrolovať ich aktuálnosť, ak obec/mesto identifikuje nedostatok, je potrebné sa s ním vysporiadať.*
2. Je potrebné identifikovať práva a slobody fyzických osôb, aby obec/mesto ako prevádzkovateľ mohlo posúdiť, či danou spracovateľskou operáciou môže dochádzať k ich ohrozeniu, prípadne až k vzniku majetkovej alebo nemajetkovej ujmy dotknutých osôb (*příkladom základných práv a slobôd dotknutých osôb je právo na slobodu prejavu, právo na ochranu osobných údajov, právo na zachovanie listového tajomstva, právo na život, právo na vyznanie a pod*).
3. Je potrebné, aby prevádzkovateľ (obec/mesto) vo svojom prostredí identifikovali **hrozby**, ktoré môžu spôsobiť **ujmu na právach a slobodách dotknutých osôb** a tieto popísal a prijal voči nim **primerané opatrenia**;
  - vonkajšie útoky (= HROZBA) – (konkrétna forma HROZBY >> napr.: zneužitie prístupu k PC na ktorom sú osobné údaje spracúvané (>> UJMA: napríklad získanie vedomosti, že osoba je dlžníkom obce, neplatičom, teda došlo k porušeniu práva na ochranu osobných údajov a prípadne daňového tajomstva a možno aj k prezradeniu finančných aspektov dotknutej osoby, únik údajov) >> z toho vyplývajúce bezpečnostné opatrenie napríklad: vedenie záznamov o prístupoch jednotlivých

oprávnených osôb prevádzkovateľa minimálne v najdôležitejších a najcitlivejších agendách/ dobrovoľné logovanie + správne nastavenie prístupových práv a kontrola tohto nastavenia;

S ohľadom na vyššie uvedený nový parameter posudzovania prijatých bezpečnostných opatrení – práva a slobody dotknutých osôb, je potrebné aktualizovať aj bezpečnostné opatrenia.

DOKUMENTÁCIA – ZÁZNAMY O SPRACOVATEĽSKÝCH ČINNOSTIACH

Doteraz používané evidencie (evidenčné listy), oznámenia informačného systému a žiadosti o osobitné registrácie (rozhodnutia o osobitnej registrácii), ktoré boli najmä formálnym dôkazom o informačnom systéme osobných údajov, pričom dve z nich sa zasielali úradu, zanikajú.

Ich „náhradou“, inou formou vedenia evidencie o účeloch, už nie o informačných systémoch osobných údajov, budú tzv. **záznamy o spracovateľských činnostiach** podľa čl. 30 nariadenia. Tieto si bude musieť viesť tak prevádzkovateľ, ako aj sprostredkovateľ. Záznamy majú svoje presné obsahové vymedzenie v nariadení. Na úrad sa nezasielajú.

Čiastočne obsahovo možno vychádzať z dnešných evidenčných listov, či oznámení informačných systémov.

9

Otázky – dokumentácia – záznamy o spracovateľských činnostiach

1. Má obec/mesto toho času vypracované evidenčné listy, oznámenia, prípadne schválené osobitné registrácie? *Obsahovo je možné využiť informácie z týchto dokumentov a tieto doplniť do obsahovej štruktúry záznamov podľa čl. 30 nariadenia.*
2. Úrad zverejní na svojom webovom sídle vzor záznamu o spracovateľských činnostiach, obec/mesto môže použiť ten, alebo si vytvoriť vlastný.

Materiál nie je právne záväzný, má len odporúčací charakter nakoľko prostredie každého prevádzkovateľa, či sprostredkovateľa je jedinečné a vyžaduje zohľadnenie konkrétnych odlišností.

